

لارس ادلوند

سُلْفِر آتنال

- تمرین‌های پرورش شنواهی برای موسیقی نو -

ترجمه: سیاوش بیضایی

Shiraz-Beethoven.ir

MODUS NOVUS

Studies in Reading Atonal Melodies

Lehrbuch in freitonaler Melodielesung

Translated by Siavash Beizai

nogān Publications

انتشارات نوگان

Shiraz-Beethoven.ir

فهرست

صفحه

۵	پیشگفتار مؤلف
۵	درباره مؤلف
۶	پیشگفتار مترجم
۹	مقدمه
۱۰	راهنمایی‌های آموزشی
۱۱	- تمرین‌های پایه
۱۲	- ملودی‌ها
۱۲	- آکردها
۱۳	- نمونه‌هایی از ادبیات موسیقی
۱۳	شنوایی مطلق و خواندن ملودی‌ها
۱۳	تمرین ریتم

فصل‌ها

۱۴	فصل ۱. فاصله‌های دوم بزرگ و کوچک
۱۵	- تمرین‌های پایه
۱۶	- ملودی‌ها
۱۸	- آکردها
۱۹	فصل ۲. پنجم درست
۱۹	- تمرین‌های پایه
۲۰	- ملودی‌ها
۲۲	- آکردها
۲۳	فصل ۳. سوم‌های بزرگ و کوچک
۲۳	- تمرین‌های پایه
۲۵	- ملودی‌ها
۲۷	- آکردها
۲۸	فصل ۴. نمونه‌های ملودی از رپرتوار موسیقی (کاربرد تمرین‌های فصل‌های ۱ تا ۳)
۳۴	فصل ۵. فاصله سه‌پرده‌ای (تریتون)
۳۴	- تمرین‌های پایه
۳۶	- ملودی‌ها
۳۷	- آکردها
۳۸	فصل ۶. ششم کوچک
۳۸	- تمرین‌های پایه
۴۰	- ملودی‌ها

Shiraz-Beethoven.ir

۴۲	- آکردها
۴۳	فصل ۷. ششم بزرگ
۴۳	- تمرین‌های پایه
۴۴	- ملودی‌ها
۴۶	- آکردها
۴۷	فصل ۸. نمونه‌های ملودی از رپرتوار موسیقی (کاربرد تمرین‌های فصل‌های ۵ تا ۷)
۵۴	فصل ۹. هفتم کوچک
۵۴	- تمرین‌های پایه
۵۶	- ملودی‌ها
۵۷	- آکردها
۵۸	فصل ۱۰. هفتم بزرگ
۵۸	- تمرین‌های پایه
۵۹	- ملودی‌ها
۶۰	- آکردها
۶۱	فصل ۱۱- نمونه‌های ملودی از رپرتوار موسیقی (کاربرد تمرین‌های فصل‌های ۹ و ۱۰)
۶۸	فصل ۱۲. فاصله‌های بزرگ‌تر از آکتاو (ترکیبی) - (ملودی‌های گستردہ)
۶۸	- نمونه‌هایی برای دیکتهٔ فاصله‌های گستردہ یا دو سیستم حامل
۷۰	فصل ۱۳- نمونه‌های ملودی از رپرتوار موسیقی (کاربرد ملودی‌های گستردہ)

پیشگفتار مؤلف

این کتاب کوششی است برای رویارویی با مسئله نُت‌خوانی (سلفر - سُرایش) در ارتباط با موسیقی غیر تُالِ سده بیستم که نتیجه مستقیم تجارت آموزشی مؤلف به عنوان آموزگار پرورش شنوایی در دانشکدهٔ موسیقی سلطنتی استکهلم می‌باشد. پیش از آغاز با مطالب این کتاب، یک آشنایی خوب با سلفر تُال (ماژور / مینور) ضروری است. مؤلف در مقاله «در بارهٔ پرورش شنوایی» به طور کوتاه در بارهٔ مراحلی که بهتر است پیش از پرورش شنوایی غیر تُال انجام گیرند، گفتگو کرده است. اما در مواردی، و یا با برخی از هنرجویان، می‌توان این مطالب این دفتر را همزمان با پرورش شنوایی تُال (ماژور / مینور) نیز انجام داد.

این کتاب را به شاگردانم تقدیم می‌کنم.

لارس ادلوند - ۱۹۶۳

دربارهٔ مؤلف

لارس ادلوند (۱۹۲۲-۲۰۱۲) آهنگساز، اُرگ‌نواز و آموزگار سوئدی تحصیلات خود را در موسسه Schola Cantorum Basiliensis در شهر بازل، سوئیس به پایان رسانید. او نخست بسیار متأثر از کُرال‌های گرگوریان بود. ادلوند در اوائل سال‌های ۱۹۴۰ کار خود را نخست به عنوان اُرگ‌نواز آغاز نموده و از سال ۱۹۷۱ به عنوان استاد آهنگسازی کالج سلطنتی استکهلم به کار پرداخت. بیشتر آثار او آوازی بوده و بسیاری از آنها متنی بر متن‌های مذهبی و تم‌های اگزیستانسیالیستی نوشته شده‌اند. سیاوش بیضایی

فصل یکم

(فاصله‌های: دوم کوچک و بزرگ) + (فاصلهٔ چهارم درست)

این فاصله‌ها می‌توانند در کنار ترکیبات رایج تُتال، انواع حرکت‌های ملودیک زیر را داشته باشند:

الف) حرکت کروماتیک با ترکیباتی پیچیده‌تر یا ساده‌تر:

The image contains two musical staves. The first staff is in common time (C) and shows a sequence of eighth notes starting from a note on the G line, moving through various sharps and flats. The second staff is also in common time (C) and shows a similar sequence of eighth notes, but with different note heads and rests.

ب) حرکت یکپرده‌ای:

A musical staff in common time (C) showing a sequence of eighth and sixteenth notes. The notes are primarily on the G line and A line, with some sharp and flat alterations.

ج) روی‌هم قرار گرفتن فاصله‌های چهارم:

A musical staff in common time (C) showing a sequence of eighth and sixteenth notes. The notes are primarily on the G line and A line, illustrating the concept of fourth intervals.

در نتیجه، تمرین‌ها بدین شکل خواهند بود که:

الف) «تمرین چشم برای درک سریع ساختار ملودیک نُتها»، یعنی تشخیص سریع این که فاصله‌ای یکپرده‌ای یا نیم‌پرده‌ای است و همچنین تشخیص ترکیبات گوناگون لایه‌های فاصلهٔ چهارم و دیگر فاصله‌ها.

ب) «درک شنیداری ساختارهای ملودیک متفاوت». این تمرین به چند گونه است:

- خواندن فرازها به ترتیب

- بی‌خوانی nachsingen و بی‌نوازی nachspielen (راهنمایی‌های آموزشی صفحهٔ ۱۰ را ببینید).

- تشخیص اشتباه‌نوازی‌های آموزگار

- کاربرد فرازها به شکل دیکته و شکل‌های ابداعی دیگر.

تمرین‌های پایه

(راهنمایی‌های آموزشی صفحه ۱۰ را ببینید)

The musical score is divided into eight staves, each containing four measures of music. The measures are numbered 1 through 32 above the staff. The key signature and time signature change throughout the piece. Measure 1 starts in G major (4/4). Measures 2-4 start in A major (4/4), then measure 5 starts in E major (4/4). Measures 6-9 start in D major (4/4), then measure 10 starts in C major (4/4). Measures 11-13 start in B major (4/4), then measure 15 starts in F major (3/4). Measures 16-18 start in E major (3/4), then measure 19 starts in D major (3/4). Measures 20-21 start in G major (6/8). Measures 22-23 start in A major (3/4), then measure 24 starts in G major (4/4). Measures 25-26 start in E major (6/8). Measures 27-29 start in A major (6/8). Measures 30-32 start in D major (4/4).

توجه: در میزان‌های ۷، ۸ و ۱۰ ملودی شماره ۱ با فاصله‌هایی روبرو می‌شویم که تازه در فصل‌های آینده مورد بررسی ویژه قرار خواهد گرفت. اما خواندن این فاصله‌ها با ملاحظه ساختار ملودی بسیار آسان است. خواندن نُت «دو» در میزان ۷ را می‌توان با اطمینان کافی از روی حافظه نُت «دو» در میزان پیش انجام داد. فاصله ششم کوچک میان «می» و «دو» در این میزان فاصله مستقلی نیست و باید آن را تها دید و دریافت. نُت «دو» در میزان هشتم (با فاصله هفتم کوچک نسبت به نُت «ر») و «می بمل» در میزان دهم (با فاصله اکتاو کاسته نسبت به «می بکار») را نیز می‌توان به همین ترتیب با اطمینان و سرعت کافی خواند. در این موارد، حافظه و درک محتوای ساختاری ملودی از مهم‌ترین عوامل خواندن دقیق نُت‌ها هستند!

(♩ = ca. 69)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 rit.

(♩ = 60)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

(♩ = 92)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

(♩ = ca. 80)

12 13 14 15 16 17 18 19